

'De regie moet in hun handen liggen'

Franky Verdickt

BRUSSEL

Er worden in Vlaanderen kinderen geëuthanaseerd. Twee artsen zeiden het hardop in de Senaat en het enige onderzoek ooit bevestigt het: bij 8 procent van de overlijdens bij kinderen worden levensbeëindigende handelingen gesteld.

KH

"Hoe kun je een 17-jarige met terminale kanker euthanasie weigeren terwijl hij er wel recht op zou hebben mocht hij een paar maanden ouder zijn?" Voor Luc Deliens, voorzitter van de End-of-Life Care Research Group van de UGent en VUB, is het duidelijk dat ook kinderen het recht hebben om menswaardig te sterven. Hij staat niet alleen. De consensus dat de huidige euthanasiewet niet meer voldoet, is almaar groter, zo bleek gisteren tijdens een hoorzitting in de Senaat.

Drie jaar geleden publiceerde het centrum van Deliens een onderzoek dat tot de schokkende vaststelling komt dat, wet of geen wet, 7,9 procent van de sterfgevallen bij minderjarigen gebeurt na een actief ingrijpen van de arts. Dat is tegen de wet, maar tot een klacht of rechtszaak kwam het nooit aangezien zo'n beslissing telkens weloverwogen en met toestemming van de ouders genomen werd.

"Voor kinderartsen en zeker kinderoncologen is het gebrek aan

wetgeving een reëel probleem en moet er een oplossing komen", zegt professor Robert Rubens, lid van de euthanasiecommissie. "Ik ben ervan overtuigd dat ze soms niet anders kunnen dan het toch te doen, ook al is er nu geen regeling. Als er een uitgemergeld en uitbehandeld kind voor je ligt, wat kun je dan doen?"

"Als de wet uitgebreid wordt, maak je de zaak bespreekbaar", zegt ook Deliens, "en dat is een goede zaak. Euthanasie is geen levensverkorting. Het is stervensbegeleiding. Het is goed zorgen voor het zieke kind. In 95 procent van de gevallen zou de patiënt enkele dagen later toch gestorven zijn. Maar voor sommige patiënten, ook kinderen, is het belangrijk om de regie van het levenseinde in eigen handen te houden. Als ze weten dat een arts hun verzoek zal respecteren, gaan ze hun dood rustiger tegemoet."

Maturiteit

De wet moet veranderen, daar zijn ook de meeste politieke partijen het over eens. Maar de vraag is: hoe? Kiest België, zoals Nederland en zoals ook de kinderrechtcommissaris Bruno Vanobbergen bepleit, voor een leeftijdsgrens op bijvoorbeeld twaalf jaar of wordt maturiteit de norm? In de Senaat leek een meerderheid gewonnen te zijn voor de tweede optie.

"Elke leeftijdsgrens is arbitrair", meent ook Rubens. "Ik ken 17-jarigen die oneindig volwassen zijn en 19-jarigen die het nog absoluut niet zijn. De cesuur vaststellen over wanneer iemand wilsbekwaam is en kan beslissen over zijn eigen leven is heel moeilijk."

"Dat het hier niet om een vierjarige gaat, zal voor iedereen duidelijk zijn", zegt Deliens. "Maar toch zou ik geen leeftijd inschrijven in de

wet. Laat het aan de arts over om te beslissen of iemand wilsbekwaam is en de allesomvattendheid van zijn beslissing kan inschatten. Soms zijn er elfjarigen die kunnen beslissen over leven en dood. We weten uit onderzoek dat een langdurige behandeling tegen kanker ervoor zorgt dat de persoonlijkheid van een kind sneller evolueert. Ze worden vlugger volwassen."

Maar een loutere uitbreiding van de euthanasiewet zal geen oplossing bieden, waarschuwen experts. Uit de studie van 2010 bleek dat in alle gevallen ingegrepen werd op vraag van de ouders en niet op vraag van het kind. Slechts één patiënt kreeg inspraak. Dat wil zeggen dat de ingrepen in de volksmond dan wel euthanasie genoemd worden, maar wettelijk gezien zijn ze het niet. "Bij euthanasie moet een wilsbekwame patiënt zélf vragen om levensbeëindiging", zegt Deliens. "Maar ik ben eigenlijk verbaasd dat we destijds zo geen gevallen hebben teruggevonden. We werkten met anonieme vragenlijsten, dus dat wijst er wel op dat euthanasie in de strikte zin van het woord bij kinderen eigenlijk niet zoveel zal voorkomen."

Breder kader

De wet uitbreiden naar minderjarigen biedt geen oplossing voor al die - nu in principe strafbare - gevallen waarin de ouders van een baby, peuter of ouder kind vragen om hun terminaal ziek kind te laten sterven.

Senator Freya Piryns (Groen) vraagt daarom dat er een breder kader komt. "Er is nood aan een wet op de levensbeëindiging die voor alles een kader schept", zegt ze, "en die mensen ook de kans geeft om te bepalen hoe ze willen sterven: euthanasie, palliatieve sedatie... Het is aan de mensen

zelf om een keuze te maken en niemand mag die veroordelen."

"Als er een uitgemergeld en uitbehandeld kind voor je ligt, wat kun je dan doen?',"

"Robert Rubens,"

"Lid van de euthanasiecommissie,"

"Soms zijn er elfjarigen die kunnen beslissen over leven en dood',"

"Luc Deliens,"

"Voorzitter End-of-Life Care Research Group,"